

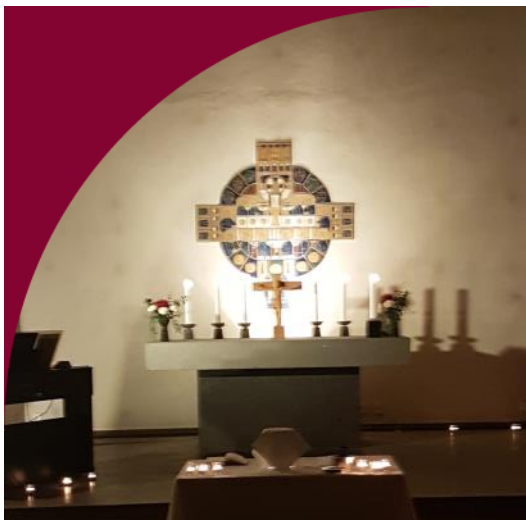
Församlings- instruktion

2024-06-04

**Svenska
kyrkan**

Mellösa
församling

Vision

*Vi vill vara en församling, där relationen till Gud och relationer till människor står i centrum, och där Guds kärlek får oss att leva ett liv så att Jesus Kristus blir känd, trodd, älskad och efterföljd.
(Matt 22:37-39 och Matt 28:16-20)*

Inledning

I Mellösa församling arbetar vi för att gudstjänsten ska vara centrum i församlingens liv. I vårt arbete är gudstjänsten grundstenen där församlingens gemenskap och tro utvecklas. I och omkring gudstjänsten bygger vi församlingens verksamhet. Arbetet kring söndagens gudstjänst präglas av delaktighet. Här flätas tro och liv tillsammans. Vi vill räcka människor evangeliet om Jesus Kristus. All form av undervisning på dopets grund är prioriterat i församlingen. Det syns inte minst i barn-, konfirmand- och ungdomsarbetet. ”I kristen tro intar barnet en särställning och de behöver särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet” (KO). Mötet med barn och ungdom i församlingen är väldigt omfattande. Förutom besökare till gudstjänster, kyrkliga handlingar och övriga besök så finner man barn i öppen verksamhet för barn och föräldrar, i barn och ungdomskörer, pysselgrupper, ungdomskvällar, konfirmander, unga ledare, ministranter och gudstjänstvärdar. Vi möter ett 100tal barn per vecka regelbundet i vår lilla församling.

Församlingsbeskrivning

Mellösa församling har medeltida ursprung under namnet Lilla Mellösa församling som namnändrades till det nuvarande 25 augusti 1933. Församlingen var till 1940 moderförsamling i pastoratet Mellösa och Flen och blev 1940 ett eget pastorat. Mellösa

församling är en av 4 församlingar som tillsammans med Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma och Bettna församlingar ligger inom Flens kommuns gränser. Församlingen tillhör Strängnäs stift och ingår i Oppunda -Villåttinge kontrakt. Mellösa församling har två tätorter, Mellösa och Hälleforsnäs. Båda tätorterna har sin kyrka och sitt församlingshem medan pastorsexpeditionen ligger i Mellösa. Mellösa kyrka ligger vackert beläget, mitt i Mellösa kyrkby och i söder sluttar kyrkogården ner mot Mellösasjön. De äldsta delarna av kyrkan är från 1200-talet.

Hälleforsnäs kyrka invigdes 1966 och ligger vackert i en skogsdunge centralt i tätorten. I anslutning till kyrkan ligger församlingshemmet Kyrkans Hus. Kyrkan är i bruk under den varma tiden på året. Under vintern firas någon enstaka gudstjänst i Hälleforsnäs kyrka. Vi firar mäsas, växelvis mellan Mellösa och Hälleforsnäs.

Omvärldsbeskrivning

Mellösa församling har 2696 invånare, 2023, varav 1465, 2023, församlingsmedlemmar vilket gör att ca 54 % av invånarna är medlemmar. Färre barn föds än tidigare och av de som föds ansluts färre genom dopet.

Mellösa församling har två tätorter med förskolor och skolor på båda orterna med klasserna förskoleklass till årskurs 6. Högstadium saknas i församlingen. Många föräldrar väljer att placera sina barn i högstadium i andra kommuner, vilket märks tydligt bland våra konfirmander.

Bild Mats Håkanson

Det finns även vissa socioekonomiska skillnader mellan Mellösa och Hälleforsnäs.

En tredjedel av församlingens medlemmar bor på landsbygd. Befolkningen har på 10 år minskat med drygt 90 personer i församlingen. Även antalet medlemmar minskar. Flens kommun, liksom Mellösa församling, har en stor andel invånare med invandrabakgrund boende i kommunen, 23%. Precis som i resten av kommunen tillhör de med invandrabakgrund även andra konfessioner än den kristna. Därför ser vi ingen ökning av medlemmar bland nyinflyttade invånare i församlingen.

När det gäller de riktigt gamla i församlingen så flyttar många till särskilt boende i Flens tätort och upphör därmed att vara församlingsmedlemmar.

Föreningslivet i församlingens båda huvudorter är relativt livaktigt med bygderåd, hembygdsförening, Folkets Hus, pensionärsföreningar, idrottsföreningar, teater och kulturföreningar, politiska föreningar, med flera.

Gudstjänst

Gudstjänsten konstituerar den kristna gemenskapen. Vi firar huvudgudstjänst, enligt Svenska kyrkans handbok 2017, med mässa varje söndag och kyrklig helgdag och betraktar den som centrum i församlingens arbete. I de allra flesta fall firas högmässa. Gudstjänsten är församlingens centrum, där gudtjänstdeltagarna möter Gud i Ordet och Sakramenten. I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga nattvarden samt gemenskap i bön och lovsång. I mötet med Kristus i gudstjänsten ligger en sändning, vilket innebär ett uppdrag till mission, diakoni och undervisning. Centralt i vårt arbete är att främja tillhörigheten till den gudstjänstfirande församlingen. All församlingsverksamhet ska vara förbunden med söndagens mässa. Alla som bor och vistas i församlingen har samma tillhörighet till församlingen genom sin kallelse att fira sin gudstjänst här.

Arbetet kring söndagens gudstjänst präglas av delaktighet och igenkännandets glädje. Vi vill att alla ska känna sig hemma i gudstjänsten. Delaktigheten understryker att varje människa har något att bidra med till gemenskapen. Igenkännandets glädje uttrycker en tilltro till att den rituella upprepningen hjälper oss att uppleva Gud. Vi är inte främmande för att ha textläsningar på andra språk i mässan. Biblar på olika språk finns att tillgå.

Vi tänker att de som tjänstgör i gudstjänsten ska vara av olika kön, gammal och ung, just för att den som kommer för att fira mässa i vår församling ska kunna identifiera sig med de som tjänstgör i gudstjänsten. Som ett exempel kan nämnas att vi har kyrkvårdar/gudstjänstvärdar som uppnått en ansevärd ålder, människor mitt i livet, samt ungdomar som just konfirmerats. Liturgi är viktigt för oss. Den är en lek inför Guds ansikte. En vacker och väl genomförd liturgi är som en bön i sig. Liturgin är också ett sätt att få många delaktiga i gudstjänstens genomförande. Våra församlingsbor är engagerade i de grupper som finns kring gudstjänsten, församlingens körer, ministranter, instrumentalister, solister och lekmän. Detta leds till stor del av församlingens präst och kantor tillsammans med övrig personal. I gudstjänsten har barnen en särskild plats. Barnen är våra ministranter, sångare och förbereder ibland förbönen.

Vi kommer att fortsätta att jobba med gudstjänstens utveckling. Vi vill att fler blir delaktiga i liturgin, både barn och vuxna. Vi vill också öka deltagandet av musik och sång i gudstjänsten. Vid de tillfällen mässa firas på kvällstid, skulle prästen kunna finnas tillgänglig för personlig förbön och bikt efter mässan.

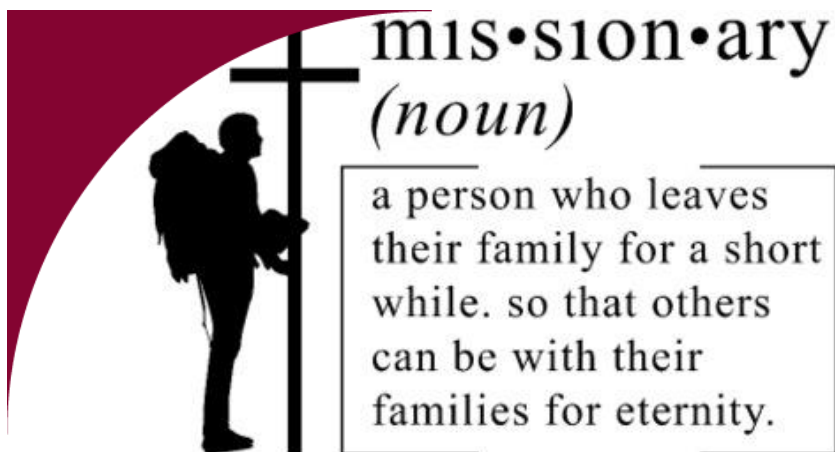
Efter gudstjänsten serveras kaffe. Där fortsätter ofta det teologiska samtalet.

Musiken är en viktig del i gudstjänsten. Musiken ska förstärka det heliga och mystiska i gudstjänsten. Den ska ge oss både glädje, tröst och trygghet.

Vi firar dop i eller i samband med söndagens gudstjänst och i separata dopgudstjänster. För dopuppföljning har vi en dop-pastoral.

Genom att öva det heliga, genom förberedelse, bön och frimodighet kan evangeliet beröra människor. Då hoppas vi att människor i vår församling kan upptäcka gudstjänsten som en tolkningsnyckel till sitt eget liv och där finna en möjlighet för Gudsmöten och gemenskap byggd på Kristi omsorg och kärlek. Man kan säga att grupperna kring gudstjänsten är i sin linda, men om några år hoppas vi att de fungerar och är självgående.

Mission

Mission har sin källa i mässan. Ordet mission kommer av latinets *missio* som betyder; att sända ut.

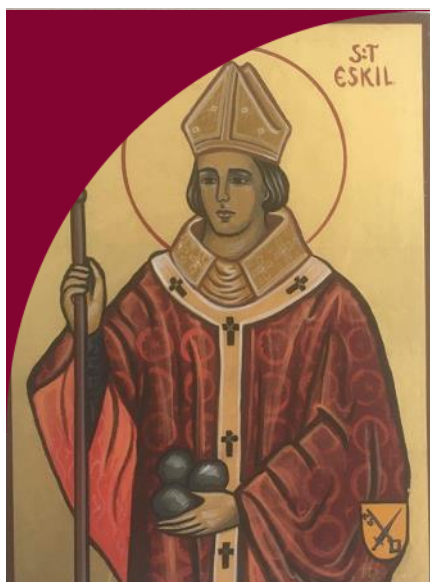
Det är samma latinska ord som vi finner bakom ordet mässa – firandet av nattvarden, som är den centralaste av alla församlingens uppgifter. Två moment i mässan pekar tydligast på församlingens missionsuppdrag. För det första orden i mässans slut. "Låt oss gå i frid, i vår Herres Jesu Kristi namn". Sändningen ut i tjänst. Genom de orden markerar kyrkan att mässan fortsätter ute i samhället. Vi blir utsända från församlingens gemensamma gudstjänst till tjänst. För det andra är det Jesusordet i nattvardens instiftelse; "Gör detta till min åminnelse", som vi tolkar "för att minnas mig" och "för att ni ska göra likadant som jag". Det är en form av missionspåminnelse.

Den stora missionspåminnelsen är dopbefallningen i Matteus 28:18ff. Den stora missionen för kyrkan är att komma ut med dopets sakrament och att påminna om att dopet inte är en engångshandling utan att man som kristen måste leva i sitt dop varje dag. Därigenom är dopet också en uppmaning och kallelse till mission.

"Och jag är med er alla dagar till tidens slut" är löftet Jesus ger sina lärjungar i dopbefallningens slutrader. Det löftet gäller också oss. Vi uppmanas att följa de bud som givits oss, lagen och evangeliet. Som grund för missionsuppdraget behöver vi studera vår bibel och kyrkans tradition. Det tillhör livet i dopet. Vi är en del av den missionsgärning som en gång startades av Jesu lärjungar.

Det finns ingen tydlig gräns mellan församlingens fyra huvuduppdrag och de går i varandra. Missionens uppgift är att leda medmänniskor på trons väg. Diakonin, däremot, är kärleksgärningar som görs oavsett om de leder medmänniskorna närmare tron eller inte. Missionen är tydligt sammankopplad med gudstjänsten. Utan inspiration och uppbyggelse i gudstjänsten är en trovärdig mission inte möjlig. Missionen är i sig undervisande och kräver en genomtänkt kateketisk plan för församlingens arbete. Mycket av det vi gör i våra barn och ungdomsgrupper är både mission och undervisning på dopets grund.

Ett nyckelord för missionen är närvaro. Närvaron utmanar och leder människor till frågor samtidigt kan den väcka nyfikenhet. Redan nu är församlingen närvarande på ett synligt sätt på många plan. Våra kyrkobyggnader är inte bara närvarande för dem som normalt vistas i församlingen, utan blir också på ett särskilt sätt påminnelser om Guds närvaro i vardagen för dem som passerar kyrkorna. Våra kyrkor ligger "mitt i byn" i båda samhällena som vi verkar i. Kyrkobyggnaderna är våra missionsutposter. Därför är det viktigt att kyrkorna hålls öppna i så stor utsträckning som möjligt. Våra kyrkogårdar är en missionerande påminnelse om Guds löfte; "Och jag är med er alla dagar till tidens slut" och det kristna

hoppet om livet efter detta. Samtidigt är det viktigt att markera kyrkans närvaro i anslutning till församlingens byggnader genom att Svenska Kyrkan flagga är hissad, då det inte är allmän flaggdag.

Men närvaro kräver mer än att vi verkar i församlingens byggnader.

Det är genom att komma ut i alla delar av församlingen, som missionsarbetet blir trovärdigt. Vilket redan sker då

församlingen är med och samverkar eller är medarrangör, tillsammans med föreningar och organisationer, till evenemang i samhället. Närvaron i missionens tjänst kräver också olika typer av uppsökande verksamhet gentemot församlingsbor som under kortare eller längre tid vistas utanför församlingens gränser, kanske på grund av sjukdom på sjukhus och andra vårdinrättningar eller i häkten och fängelser. Det kan ske genom förmedling av kontakter på vistelseorten eller genom besök av anställda och frivilliga. För den som ska vistas en tid utomlands kan församlingen förmedla kontakt med SKUT. I den uppsökande verksamheten finns ingen tydlig gräns mot diakonin.

Församlingens besök och kontakter med skolan är på ett sätt missionerande. Även om vi varken kan eller får bedriva missionerande verksamhet på skolorna så anser vi att bara genom att barnen lär känna oss bereder grunden för mission. De har sina skolavslutningar i kyrkan. De lär känna oss som jobbar i församlingen och i förlängningen kommer barnen till våra verksamheter och där tar undervisningen vid. Omvärldsbeskrivningen visar att det finns många med invandrarbakgrund i församlingen. De sätter gärna sina barn i våra verksamheter. Föräldrarna kommer när barnen deltar med sång med mera i våra gudstjänster. I mötet med föräldrarna sker mission, som i vissa fall leder till dop och medlemskap.

Som tidigare nämnts så är missionsuppdraget allas, men kyrkoherden samordnar de praktiska insatserna.

Diakoni

Liturgin efter liturgi

Det som sker i söndagens mässa formar mönstret för församlingen och den enskilde kristnes liv i vardagen. När vi delar nattvardens bröd med andra i gudstjänsten så måste jag också dela bröd, liv och existens med min nästa. Gudstjänst och tjänst hör ihop. Utan gudstjänst finns ingen kristen tjänst i världen och utan den kristnes tjänst blir gudstjänsten bara ett skådespel. Liturgin leder till diakoni och diakonin närs vid kyrkans altare. Varje bröd som bryts och utdelas, varhelst och närhelst det sker är förbundet med den söndagliga måltiden i kyrkorummet.

I vår kyrka är det diakonens uppdrag att försvara människors rätt, stå på de svagas sida och uppmuntra till det som är gott, så att Guds kärlek blir synlig i världen. För att fullgöra våra diakonala uppgifter måste vi lita på att alla anställda, förtroendevalda och församlingstillhöriga är kallade att tjäna våra medmänniskor där vi finner dem och i de förhållanden de befinner sig i. Den diakoni som utförs av församlingens anställda är oftast punktinsatser där vi fått veta att någon far illa. Det kan röra sig om ekonomiskt stöd, hjälp med till exempel kläder eller samtalsstöd. Barnfamiljer är alltid prioriterade. För övrigt är vi kristna människor som efter liturgin tar vår del av det diakonala ansvaret, i församlingen och samhället. Samordningen av församlingens diakonala arbete vilar på kyrkoherden.

I omvärldsbeskrivningen ser vi att vi har många livaktiga föreningar i församlingen. Det viktigt för församlingen att inspirera den enskilde kristne till engagemang i redan befintliga organisationer som arbetar för det goda. Vi som kallar oss kristna delar viljan att arbeta för ett gott liv med många människor. I varje människas närmiljö finns många sammanhang där man kan ge sitt bidrag i kampen för det goda. Det är varje kristens uppgift att hitta sina möjligheter att tjäna i den lokala miljö där Gud har satt henne. Församlingen behöver därför inte ordna grupper för allt, de finns oftast redan och det är då församlingens uppgift att inspirera till engagemang. Det kan till exempel vara ett engagemang i politiskt parti, eller som tränare i de lokala idrottsföreningarna. Det kan också vara att man engagerar sig i

organisationer som arbetar internationellt, till exempel Erikshjälpen eller hjälporganisationer för Ukraina, eller att man skaffar sig ett fadderbarn. Men även i sin egen familj, bland släkt och vänner gör jag min tjänst som kristen, och bland människor som kommer i min väg för att de bär på en kallelse till mig. Att ha ett öppet hem är ett utmärkt exempel på hur man tjänar i vardagen.

Församlingen behöver också hitta former för samverkan med andra i närmiljön som jobbar för det goda. Detta samarbete finns redan, men behöver förnyas när samhället omkring förändras. Det är samarbetet mellan församlingens anställda och till exempel skola, förskola, företag och sociala myndigheter och lokala föreningar. För församlingens del handlar det ofta om att finnas med i sammanhang och bidra där det redan finns ett pågående arbete.

Vi som församling behöver hitta vårt eget unika bidrag i samarbetet med andra. Vi behöver ställa frågorna; Vad bör församlingen arrangera för att ingen annan gör det? Med vilken kompetens kan vi bidra som saknas i det lokala samarbetet? Hur skulle vårt unika bidrag kunna se ut?

Förbönen är en central del av diakonin. Det som sker i församlingen, människor som vi möter, i glädje och sorg, i nöd och lust bärs av församlingens förbön under söndagens mässa, i våra egna morgon och aftonböner. Gudstjänsten formar mönstret för den kristnes vardagsliv, efter söndagens gudstjänst kommer vardagens gudstjänst. Liturgin efter liturgin.

Undervisning

Allt lärande i församlingen vilar på dopets grund. All undervisning utgår från den döpta människans rättmätiga krav på sin församling att få möjlighet att utvecklas och mogna i sin tro.

En församling ska vara en plats där det ges möjlighet till mognad och växt, fördjupning av tron och möjligheten till att växa i insikten om vad det är att leva som kristen. Vi vill sätta mötet i centrum och anser att varje mötesplats i församlingen är en lärande miljö. Varje människa får här tillfälle att öka sin kunskap om den kristna trons innehåll, innebörd och uttryckssätt. Den livserfarenhet en människa har tas tillvara och ges möjlighet till fördjupning. Vårt behov av gemenskap med andra bör tillgodoses i församlingens liv. Därför försöker vi visa människor vägen in i såväl kunskaps- som erfarenhets- och gemenskaps-orienterade grupper och mindre sammanhang. I vår pedagogiska grundsyn försöker vi ta på allvar att inläring sker både på ett formellt och ett informellt sätt. Det är viktigt att balansera inläring genom förmedling och dialog med inläring genom erfarenheter och jämförelser och att försöka se fördelarna med båda. I församlingen finns också mindre sammanhang av många olika slag. Även i dessa sammanhang finns olika slags möjligheter till växt och reflektion. Kyrkan har genom tiderna skaffat sig en stor mängd kateketiska verktyg och vi i vår församling ska använda oss av ett brett spektrum av dessa verktyg.

Församlingen är en miljö där vi har ansvar för varandra och bidrar till varandras växt genom att ge av det vi har fått ta emot. Det är därför viktigt att ha ett tillåtande klimat när det gäller initiativ av olika slag som kommer från människor i församlingen. Växten ska ytterst syfta till att göra oss bättre utrustade att leva våra liv som medmänniskor i vår vardagsmiljö. **Detta är vår kallelse.**

Emmausvandringen är en fin bild av hur undervisning bör gå till.

Barn

För att möta barnen i församlingen vill vi aktivt visa på och finnas med i församlingens mötesplatser, som kan vara till öppen verksamhet för föräldrar och barn, barngrupper, kör och musikgrupper etc. Vi vill aktivt hjälpa och stödja barnets växande tro och låta barnet uppleva en trygg gudsbild. Vi vill möta barnet, bekräfta att barnet är unikt och värdefullt. Vår förhoppning är att barnen genom de grupper de deltar i ska finna en naturlig väg in i söndagens mässa. Det finns även ett fint samarbete mellan skolan och församlingen i Mellösa, där skolan kommer till oss för att delta i undervisande vandringar och skolan firar sina terminsavslutningar inklusive Lucia i kyrkan.

Konfirmander och ungdomar

I konfirmandarbetet får vi möjlighet att möta ungdomar med respekt för vars och ens egenart. Här blir man tagen på allvar, här ifrågasätts allt vi tidigare lärt oss, här får vi hjälp med att formulera våra egna frågor och funderingar om den kristna tron och upptäcka och tillämpa tron i sitt liv. Konfirmandtiden ska innehålla gudstjänster, undervisning, bön, gemenskap och aktiviteter. Att konfirmandtiden blir en bra tid för konfirmanden och att de under denna tid hittar in i söndagens mässa är en förutsättning för församlingens framtida överlevnad. Vi vill att församlingen ska bli en naturlig mötesplats för ungdomar i vårt område. Vi ser söndagens mässa som det centrala i vår ungdomsverksamhet. Efter konfirmationstiden kommer det att finnas flera sammanhang att delta i med riktning mot söndagens mässa. Idag finns begynnande ungdomsgrupp, ministranter och kör. När fler ungdomar hittar hit finns möjlighet för fler grupper, till exempel hjälp med läxläsning. Vi följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmander i Strängnäs stift och har en handlingsplan för konfirmandarbetet. I omvärldsanalysen ser vi att vi har en stor del av ungdomarna som bor på landsbygd. Det finns inget högstadium i församlingen, utan många ungdomar pendlar till andra kommuner

för att gå i skola. Detta gör att det är omöjligt att ha traditionell vecko-undervisning. Vi har därför undervisning på helger och ordnar, vid behov, skjuts till och från undervisningen för att alla ska ha möjlighet att delta, oavsett hemförhållanden eller bostadsort.

Vuxna

Församlingen har idag ett mycket litet organiserat vuxenarbete inom området undervisning. Vi kommer under de närmaste åren att arbeta med vuxenkatekumenatet och bibelsamtalsgrupper. Vi kommer också att arbeta med grupper som mer konkret arbetar fram emot söndagens mässa, till exempel, förbönsgrupper och olika gudstjänstgrupper. Ansvaret för församlingens undervisningsuppdrag ligger givetvis på kyrkoherden.

Verksamhet på andra språk och samverkan med andra församlingar

När det gäller det finska språket, så finns möjlighet till exempel för begravning med finsktalande präst. Det är inte längre aktuellt med gudstjänster och verksamhet på finska. De med finska rötter i församlingen är ofta tredje och fjärde generationen finländare och få av dem talar finska. Antalet personer som talar teckenspråk är okänt. I gudstjänsten händer det att människor från Ukraina eller andra länder deltar. Vi har bland annat ukrainska biblar i kyrkorna och inbjuder deltagarna att läsa evangeliet i gudstjänsten på sitt språk om de vill. Andra gudstjänstdeltagare brukar hjälpa till att tolka när behov finns. Vi löser tolkningsfrågan om behov uppstår.

Det finns inga andra kristna samfund verksamma i församlingen. Ingen annan samverkan sker idag med andra församlingar utöver kyrkoherdejour i kontraktet. Vi har både romerska katoliker och ortodoxa från olika kyrkor som regelbundet firar mässa hos oss.

En barnkonsekvensanalys är gjord på det pastoralprogrammet.

Tjänster i församlingen

Församlingen har en kantor anställd. Församlingen har ingen diakontjänst. Församlingen har ingen församlingspedagog. Vi har inte tillgång till församlingspedagog genom samverkan med andra församlingar.

Färdplan för klimatet

Hållbarhetsperspektivet genomsyrar det församlingen gör, från gudstjänst till verksamhet och kyrkogård. Vi tänker inte "Färdplan för klimatet" som ett dokument, mer som ett sätt att vara. Därför odlar vi våra egna altarblommor på kyrkogården. I barnverksamheterna skapar vi med återbrukat material. På kyrkogården är redan de flesta småmaskiner eldrivna. Vi har även under 2023 köpt en eldriven minilastbil. När teknik och ekonomi finns, så byter vi ut mot eldrivet.

Mycket av tankarna i församlingsinstruktionen kommer från Fredrik Modeus bok "Mod att vara kyrka".

En del av tankarna kring gudstjänsten kommer från samtal med Martin Lind samt från hans skrifter.

